

er bestemmende for gruppering og behandling: poetisk navngivning, fremmede stednavne, og derpå købstadnavne, landskabsnavne, ønavne, farvandsnavne og kultiske minder i stednavne.

Til slut gives en vistnok noget nær fuldstændig fortegnelse over den foreliggende litteratur om danske stednavne (man kunne måske spørge, om ikke fx. enkelte af Magnus Olsens større værker, hvor danske stednavne også medtages, burde have været anført?).

Under et kan det siges, at bogen giver os en fortræffelig indførelse i stednavneforskningens resultater til dato. Forfatteren behersker sit emne. Han er kritisk og kølig. Der trives ingen ønskedrømme hos ham (fx. får Kimbrerne lov at stå med et spørgsmålstegn). Men fremstillingen er ikke på nogen måde ordknap, og måske kunne man — for dog at blande lidt galde i anmeldelsen — advare mod den brug, som her og der gøres af lidt for mundrette passager, der nok kan gå an i en anmeldelse, en debat, en detailfremstilling eller lignende, men ikke hører til stilen i en vejledende oversigt eller grundbog (for at nævne et par eksempler, s. 34 »selv om Tidsforskellen ikke er saa *forfærdelig stor*«, s. 128: »*Man kan ikke lade være med at . . .*«). Men dette er jo en uvæsentlig ting, der ikke vedrører bogens kvalitet. Vi har nu i Halds bog fået en virkelig solid grundbog, og det er unødvendigt at ønske den en god modtagelse og vid udbredelse, for den er simpelthen uundværlig for enhver, læg eller lærd, der sysler med dette såre interessante emne.

*Peter Skautrup.*

*Aage Brask: Volstrup. En gammel himmerlandsk Gaard og dens Beboere. (P. E. Haarsløv, Hobro. 92 s.).*

Godsejer Aage Brask, hvis varme slægtsfølelse har givet sig udslag i udgivelsen af de to smukke bøger »Kjellerup« (1943) og »Niels Bloch i Rold og hans nærmeste Slægt« (1947), har atter udsendt en slægtsbog, denne gang med titlen »Volstrup. En gammel himmerlandsk Gaard og dens Beboere«. Det er Volstrup i Rørbæk sogn, der menes. Gården synes ikke at have været adelig sædegård, men den har dog uden tvivl altid været enestegård uden markfællesskab med andre og hele tiden en ejendom af en vis betydning. Trap ved næsten intet om gården før 1692. Men forfatteren har fremdraget en række oplysninger om Volstrup fra trykte og utrykte kilder og under sit arbejde endog fundet flere hidtil ukendte middelalderlige dokumenter til oplysning af gårdens historie. Bogen »er blevet til i Følelsen af den ubristelige Samhørighed, der er mellem os og vore afdøde Slægtninge, særlig med dem, fra hvem vi har modtaget arvelige Anlæg og Paavirkning, og af den Taknemmelighed, vi har Grund til at føle overfor dem«, siger forfatteren i forordet. Arbejdet er af halvprivat karakter og først og fremmest beregnet på dem, der som forfatteren ved slægtskabs bånd er knyttet til gårdens ejere, særligt den Kjeldsen-Steenildske kreds. Men bogen lader sig meget vel læse også af andre og er et godt eksempel på, hvilke frugter et omhyggeligt og indtrængende studium af kilder, der ligger uden for den alfare vej, kan bringe.

*Carl Lindberg Nielsen.*

*Københoved Bysamfund. Bidrag til Skræve Sogns Historie I. (Konrad Jørgensens Forlag. 1950).*

Egnen omkring Rødding kaldes i daglig omtale af danske sønderjyder: »det ideelle hjørne«; det siges med oprigtig beundring og en smule misundelse;